

<p style="text-align: center;">EEN UNIEKE KANS: NOG EENS MEE NAAR BURUNDI 11 TOT 26 JANUARI 2003</p>
--

REISGEZELSCHAP : Marc en Jeannette (voor de 20e keer in 10 jaar tijd in Burundi)
André en Jacqueline Colpaert- Ghys uit Zingem (voor de derde maal mee) –
Trees Cooman uit Avelgem (werkte in Burundi van april 1984 tot mei 1985 – ging in 1992 mee
bij de eerste trip van Marc en Jeannette en ook nog eens in 1994.)

WAAROM NOG EENS MEE?

Zoals alles wat met Burundi te maken heeft kwam ook deze reis eerder onvoorzien.
Toen ik in 1985 naar huis gestuurd werd had ik "de indruk" dat dit kort engagement één van de
vele ondernemingen was die niet veel zoden aan de dijk gebracht had en vlug zou vergeten
zijn...Dit waren echter pure menselijke redeneringen...Wat ik had meegemaakt had toch wel
diep prent geslagen. Van daaruit stichtte ik een " Vriendenkring" om jaarlijks wat geld te
verzamelen en ook CM Oudenaarde was bereid elk jaar een som te geven voor
gezondheidsprojecten.

Toen de toenmalige aartsbisschop Monseigneur Ruhuna (vermoord op 6.09.1996) in 1992 Marc,
als toenmalig adjunct-secretaris C.M. en Jeannette uitnodigde om zijn land te bezoeken en ik
hen vergezelde,opende zich een nieuwe toekomst .

Voor Marc en Jeannette gaf de confrontatie met één van de armste Afrikaanse landen een
shokeffect. Ze beloofden zeker nog terug te keren, en...9 maanden later stonden ze terug op
Burundese bodem. De noden van het land, het gebrek, aan gezondheidszorg, de liefde voor het
Burundese volk dreef hen om te helpen en projecten uit de grond te stampen.

Oorlogsgeweld noch andere obstakels konden hen weerhouden om tweemaal per jaar terug te
keren. Ze volgen ter plaatse de ontwikkeling van de projecten, het besteden van het ter
beschikbare budget en de vorming van de Burundese medewerkers.

Op 11 januari 2003 was het hun twintigste bezoek. Zoals steeds krijgen een paar mensen van
de Vriendenkring de kans (op eigen kosten, want alle gelden worden integraal gebruikt voor de
projecten) om Burundi en de projecten die we er ondersteunen van dichtbij mee te maken.

Ditmaal wou een dame mee van 68 jaar, maar alleen als ik (als oudere!) haar zou vergezellen.
Ik stemde toe, maar achteraf kon die dame niet mee door gezondheidsperikelen. Ondertussen
zag ik er zo naar uit dat ik als "vijfde man" toch meeding en ik ben diep-gelukkig met die
beslissing! Nu heb ik van dichtbij gezien hoeveel er gebeurt en op hoeveel verscheidene
terreinen.

Vanuit dit perspectief wil ik dan ook mijn reisindrukken neerschrijven.

Zaterdag 11 januari 2003: vertrek uit Zaventem naar Kigali. Aankomst voorzien om 19.30 u.
maar...aangekomen op zondag 12 januari te 21.30 uur

Een "attaque terroriste" was de oorzaak van deze vertraging. We waren verplicht terug te
vliegen naar Malta, waar we na uiterste veiligheidsmaatregelen en overnachting in het "Crown
Plazza Hotel" eindelijk de zondag om 13 uur terug mochten opstijgen. Toen we in Kigali
landden bedroeg de temperatuur nog 25°...een hele omschakeling met de -5° toen we
vertrokken!

Op de luchthaven werden we opgewacht door Abbé Innocent Consolateur – Pastoor van de
parochie Ste-Famille in Kigali, door Pierre Claver (gehuwd en vader van 3 kinderen) die de
gezondheidsprojecten en de Burundese mutualiteit op de heuvels volgt – en door Vedaste
(eveneens vader van drie kinderen) die ons deze 14 dagen zal begeleiden naar alle uithoeken
van het bisdom Gitega.

We werden gastvrij ontvangen in het huis van "Eugenie" een Rwandese weduwe met drie kinderen (15 – 14 en 10 jaar). De geitenbrochette met rijst en groenten een pint fris bier smaakten heerlijk. Rond middernacht naar bed want...een zwaar programma wacht ons.

Maandag 13 januari: Om 8.30 uur vertrekken we voor een trip van ± 305 km naar Gitega. Het is de eerste maal dat ik Rwanda zie...mijn eerste indruk blijkt achteraf juist te zijn: de levensstandaard van de mensen is er beter. Er zijn ook veel minder mensen op blote voeten bvb.- ze zijn beter gekleed, er zijn verzorgde, en meer geasfalteerde wegen, (met signalisatie en alles er op en eraan als in Europa!)

De huisjes zijn beter verzorgd en liggen sinds de genocide meer langs de grotere wegen. Je ziet mannen in een roze pluig werken bij het aanleggen en het onderhoud van de wegen. Het zijn de gevangenen, die hiervoor ingeschakeld worden.

Ik blijf mij sinds 1984 afvragen: hoe kan dit verschil tussen twee buurlanden zo groot zijn? Waarom blijft Burundi verstoken van de internationale hulp die Rwanda wel weet te benuttigen? Wanneer zullen ook zij een meer open politiek voeren?

Op de middag steken we de douaneposten van Rwanda en Burundi over, wel met een degelijke controle van de identiteitspapieren maar verder zonder problemen.

Rond 13 uur eten we een stukje geitevlees met sla en frieten in Banga , waar we een mooi zicht hebben over de omliggende heuvels, en stevenen dan af op ons einddoel GITEGA!

Rond 16 uur rijden we de poort van het bisdom binnen en worden er opgewacht door een hele groep mensen die ons willen verwelkomen. Want onthalen kunnen ze in Afrika! Het ontroert me dat er ook mensen *mij* staan op te wachten die ik reeds 9 jaar niet meer zag.

Terwijl we onze koffers beginnen uit te pakken blijft het ook een ware begankenis van mensen die (vooral Marc en Jeannette) komen begroeten. Marc en André trekken ondertussen naar de grote zaal van het bisdom en ledigen alle metalen koffers die vooraf gestuurd werden en grote dozen met klederen, havermost, melkpoeder en een paar P.C's voor de diensten van het Bisdom bevatten. Eigenlijk zou ik wensen dat jullie eens kunnen zien welke "wonderen" er met jullie giften gebeuren.!

Om 19.30 uur zijn we verwacht voor het "feestelijk" avondmaal. Eerst een witte Martini en daarna soep rijst, frieten, salade, worteltjes, gekookte bananen en een geitebrochette en een stukje kippevlees dat vooral door de aanzittende Burundezen gesmaakt wordt. (Gewoonlijk is er geen vlees op tafel.) Om 21 uur : taptoe want er volgen drukke dagen!

HOE VERLOOPT EEN "WERKDAG" VOOR MARC ?

- 6.30 u vergadering met Pierre Claver en soms ook anderen medewerkers, naargelang het project van bespreking en om de bezoeken van die dag degelijk voor te bereiden
- 7.45 u ontbijt voor iedereen. We hebben een goede voorraad Corned Beef – Paté en kaas mee waardoor het ontbijt voor de Burundese priesters en passanten in het bisdom meteen feestelijk is.
- 8.30 u we vertrekken naar de heuvels voor vergaderingen, contacten met de bevolking, bezoeken.(deze bezoeken zijn om veiligheidsredenen op de baan 's voormiddags) zo zijn we tijdig terug in Gitega en kunnen daar bezoeken afleggen en de pakken verder verdelen die naar de heuvels moeten de volgende dag.
- 18.00 u Marc heeft terug bespreking met de verantwoordelijken, of met de Aartsbisschop of met de directeur van het BDAG of met Pierre Claver die ook nauwkeurig alle verslagen opneemt.

Deze zware dagorde verrast me...Het is geen plezierreisje maar een inzet vol geloof, vertrouwen en durf om de projecten uit te bouwen. Marc eist veel van zichzelf en mag daarom ook veel van de anderen vragen.

Je moet het toch maar doen, elk jaar opnieuw tweemaal dezelfde trip. Veel nieuws zie je dan niet meer. Wel wordt je steeds opnieuw geconfronteerd met noden en problemen die je niet los laten...Een jaarlijkse vakantie naar zonovergoten stranden of mooie plekjes over de wereld verspreid is toch veel aantrekkelijker. Of...is de keuze om "noden te lenigen" dan toch nog sterker? Haalt de drijfveer: "Wat je aan de minsten van de mijnen gedaan hebt heb je aan Mij gedaan" het op de klassieke vakantie??? Blijkbaar wel!

EERSTE WEEK : EEN OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE BEZOEKEN.

1. vergadering met de mutualisten.

naar Murayi – Buhoro – Nyabikere – Ntita

Elke dag opnieuw waan ik mij in België honderd jaar terug waar mensen de handen in mekaar slaan om in solidariteit iets van hun armoe af te dragen voor degenen die het nog moeilijker hebben: de zieken, de gehandicapten, de mensen met zware tegenslagen.

Op elk van die vergaderingen zijn bijna ALLE MUTUALISTEN aanwezig. Jongeren en ouderen, mannen én vrouwen (en natuurlijk ook de kinderen door de moeders gedragen!)

Na een korte inleiding van Marc mogen de mensen zelf hun verlangens, bedenkingen en vragen naar voor brengen. En...ze doen het.

Ze danken voor het startkapitaal(tje) vanuit België en zoeken naar middelen om hun afdelingskas te spijzigen. (want elke afdeling beheert zijn eigen fondsen.) Ze weten zeer goed dat het hun verantwoordelijkheid is en ze werken er enthousiast aan.

Zo zijn er een paar afdelingen die van de parochie een grote akker ter beschikking kregen die ze "SAMEN" bewerken. De opbrengst ervan (ze kweken bonen) gaat naar de kas voor onderlinge hulp van hun eigen sectie. In Buhoro konden ze 165 kg bonen verkopen. In Murayi vragen ze zich af: "Kunnen we geen stenen bakken en verkopen?" Ze zeggen dus niet : "wat kunnen we *krijgen*," maar wel "wat kunnen we *doen*.". Voor mij is dit sterk confronterend. We kunnen op dit vlak wel iets van de Burundezen leren!

Iedere aangesloten familie betaalt een jaarlijkse bijdrage van 3.500 Fr.Bu. ongeveer 4 Euro. Door deze bijdrage moeten ze maar 40% betalen van het remgeld dat de andere mensen betalen wanneer ze zich aanmelden in een gezondheidscentrum. Dat heeft een dubbel effect: ze winnen zeker hun gezinsbijdrage in een jaar uit, maar bovendien zullen ze zich vlugger aanmelden bij ziekte wat de kosten van medicatie drukt en de genezing bespoedigt.

Vanuit hun mutualiteit wordt nu ook onderzocht of aan sommige leden geen micro-crediet kan verleend worden om hun levensstandaard wat op te krikken of om te helpen bij een acute nood. (bvb. Nieuwe dakbedekking, de aankoop van een geit of een varken om wat vlees te kunnen eten, hulp bij het bouwen van de woning, enz.) Wat mij opvalt bij de bespreking: de leden eisen dat man én vrouw *samen* tekenen voor het verkrijgen van het krediet. Ze zijn *samen* verantwoordelijk voor de terugbetaling.

Wat de intrest betreft wordt (meestal na een geanimeerde discussie) geoordeeld dat de intrestvoet lager moet liggen dan in de banken. Op een eerstvolgende bijeenkomst zal elke afdeling die intrestvoet voor hun afdeling bepalen.

In augustus zal Marc daar reeds de eerste resultaten kunnen van opvangen!

2. Opening van de materniteit te Gatonde

Wellicht herinneren jullie nog het eerste gezondheidsproject vanuit Oudenaarde: de bouw van een gezondheidscentrum in Gatonde. Ondertussen draait dat centrum op volle toeren, maar er was één schakel die zeker ontbrak : een materniteit waar de vrouwen kunnen bevallen.

Totnogtoe moesten ze hiervoor naar Mutoyi (20 km ver.) En...het zijn maar de probleemgevallen die naar het moederhuis komen. Stel het je even voor : te voet...

Normaal dus dat het **Feest** was. We werden ontvangen door de tambourinaires met tromgeroffel en de daarbijhorende dansen en gezang. Aangrijpend. Daarna mochten Marc en de directeur

van het BDAG en de administrateur van Nyabikere (de gemeente waartoe Gatonde behoort) het lint doorknippen en konden we het moederhuis binnenwandelen.

Een bureeltje, bevallingskamer, 4 bedden, 2 couveuses en 2 kinderbedjes en een toilet.

Voor Burundi: een weelde om te benijden. Mooie posters aan de muren. Eén ervan wil ik je niet onthouden : "Qu'est-ce que vous voudriez être quand vous êtes grand: VIVANT ».« Wat zou je willen zijn als je groot bent : LEVEND" (In Burundi kun je die spreuk goed begrijpen...de kindersterfte is er zeer hoog.)

Daarna kwamen de speeches terwijl de mensen uit het dorp op de berm voor het moederhuis aandachtig luisterden en dankbaar applaudiseerden. Ook de tambourinaires waren terug op het appel.

Tijdens het daaropvolgend eten samen met de administrateurs, de afgevaardigden van het leger en de verantwoordelijken van het centrum traden de "moeders" op met dans en begeleidende beurtzang. Eén van hen was als eerste die nacht in de materniteit bevallen. Ze legde haar pasgeborene in de armen van Jeannette en danste mee. Een ontroerend gebaar van een Burundese vrouw die zo haar dankbaarheid aan Marc en Jeannette uitdrukte.

Toen we uit Gatonde terugkeerden regende het..De mensen onderweg kwamen kletsnat terug van hun velden. In hun hut of huisje is er geen verwarming om hun klederen te drogen. (de meeste hebben ook geen andere om aan te trekken.) En hun vuurtje stoken voor het avondmaal is ook niet zo evident als het hout nat is.

Het harde labuur op het land, staande in de modder of op de harde rotsgrond, en met de hak uren de gond bewerkend is iets wat wij niet meer zouden aankunnen. Of geloven wij nog dat de Afrikanen niet hard werken? Inderdaad, beroepsarbeid is er wel op een ander ritme dan bij ons,(in de administratie bvb.) maar de landbouw om in het levensonderhoud te voorzien is zeer arbeidsintensief, en de weerstand van de mensen, bij gebrek aan evenwichtige voeding, niet te vergelijken bij de onze.!

3. Bezoeken aan verscheidene instellingen waar wij financieel en materieel steunen.

We bezochten zonder vooraf te verwittigen het *weeshuis van Gitega*. Er verblijven daar een 65-tal kinderen o.a. de kinderen waarvan Marc en Jeannette meter en Peter zijn. Van zohaast we de poort binnenrijden komen de kinderen afgestormd en roepen "Marico- Marico." Ze kennen dus zeer goed Marc en Jeannette en weten dus ook dat er wat te rapen valt...Knuffels (beertjes, popjes, enz...) worden uitgedeeld (vooral verzameld door de school waar Paul Jacques werkzaam is) en ook loly's en chocolade. We hebben de handen vol om elkeen iets te geven. De kinderen zijn ook zo blij als we ze even op de arm nemen...Er wordt getrokken en geduwd, maar de glinstering in hun ogen vergeet je nooit!

Ondertussen worden ook pakken klederen, haveremout en melkpoeder afgezet. (verstuurd door onze Vriendenkring.)

Het centrum voor gehandicapten in Mutwenzi: hier worden een 60-tal mentaal en fysisch gehandicapten verzorgd o.l.v. 3 inlandse broeders. De meeste van de kinderen zitten in een rolwagen (soms met twee in één rolstoel.) De meeste rolwagens komen van de firma Vermeiren en zijn bezorgd door tussenkomst van onze VZW. Een heel verschil met 10 jaar terug toen ik het centrum ook bezocht: toen kropen de kinderen nog over de grond bij gebrek aan beter. We delen voedzame eierkoeken uit en hier worden naast havermost en kleren ook zaden afgezet (bekostigt door de inwoners van Ter Wilgen in Kluisbergen) om een betere oogst te verzekeren. Want...al het voedsel voor deze gehandicapten wordt door de instelling zelf gewonnen.

Het weeshuis van de zusters Bene Bernadette en de weeskinderen van Mama Rose te Mugeru: wat zijn er toch veel wezen in Burundi!!! En toch, zoveel religieuzen en leken zetten zich in om ze in de mate van het mogelijke "een thuis" te geven. Ik zag er voor de eerste keer Dorine terug waar ik in 1994 meter van werd. Ook Jacqueline ontmoette haar metekind Kathy (dat haar ondertussen reeds goed kent.!) Het voedsel, de kleren én, de snoep die we er uitdeelden zorgden lijk overal voor een ware overrompeling. Een paar woningen verder woont Mama Rose, een ongehuwde vrouw van ±80 jaar die reeds gans haar leven enkele wezen bij haar opneemt om ze een echte thuis te geven (op dat ogenblik een 30-tal). Ze is zelf arm, maar deelt haar armoede en haar christelijke gedrevenheid met deze kinderen die ze met veel liefde omringt. Ze straalt eenvoud en geluk uit en een diep geloof in Gods Voorzienigheid die haar niet in de steek laat...Wij gaven haar een financiële steun en ook wat kleren

TWEEDE WEEK : zondag 19 januari

1. Eucharistieviering in de gevangenis van Gitega.

We krijgen door tussenkomst van het bisdom de toelating om de Eucharistieviering mee te maken. Er zijn ongeveer 2000 gevangenen in deze instelling : een 50-tal vrouwen, de rest mannen.

Velen zitten hier al 6 – 8 - 10jaar en zeer velen zonder dossier of uitgesproken aanklacht. Het uitzichtloze overvalt mij...We ontmoeten een man van 26 jaar waarvan wij de familie goed kennen. Hij zit hier reeds van 1994 zonder proces, opgesloten.Hij is één van de velen. De Eucharistie is een echte "viering." Rechts van het altaar een mooi beeld van de "Maagd der Armen" van Banneux; (Ik zal ze zeker niet vergeten als ik in Banneux kom, al deze gedetineerden!) De voorganger is de econoom van het Bisdom en aalmoezenier van de gevangenis, gevangenen in wit gewaad zijn misdienaar of lector. Een mannenkoor (gevangenen) begeleidt meerstemmig de viering. Eén onder hen hebben een zelfgemaakt instrument met belletjes en kroonkurken van bierflesjes. Het ritme van de zang wordt ondersteund door het handgeklap van alle aanwezigen. Aan de offerande krijgen ze de kans "hun offergave" in een mandje te deponeren. Velen komen naar voor. Hun "penning" betekent zelf iets minder hebben om te eten of te drinken... Ook hun intenties mogen ze aanbrengen. Ze worden in twee aarden kruiken gelegd en daarna in brand gestoken. De rook walmt omhoog als een smeekbede van al deze mensen. Nog maar goed dat ze op deze manier eens de kans krijgen om hun vele opgekropt verdriet te uiten.

Na de communie komen drie gedetineerden spontaan vooraan: tijdens een meerstemmig lied dansen zij, de armen geheven,tot lof aan God. Ze doen het ingetogen en keren daarna in de groep terug na een diepe buiging naar het altaar. Ik voel me klein en verdrietig...Wat moet er toch omgaan in het hart van al deze mensen.?

Zal het nog lang duren voor "de rechten van de mens" ook in deze gevangenis een kans krijgen?

2. Naar Bujumbura.

Na de H.Mis in de gevangenis rijden we door naar de hoofdstad. Onderweg een ware begankenis van vele mannen vrouwen en kinderen naar de kerk, de markt, de heuvels. Kleurrijk- echt Afrikaans! Hier en daar hangt een geslacht geitje dat te koop wordt aangeboden. Aan andere huizen steekt een bananenblad uit: het uithangbord dat je hier bananenbier kunt kopen.

We rijden ook voorbij een paar vluchtelingenkampen: allemaal gelijke huisjes. De mensen komen hier slapen omdat ze hier veiliger zijn, overdag trachten zij toch hun land te gaan bewerken op hun heuvel.

De weg naar Bujumbura is geasfalteerd maar door de soms zware regenval zijn hele stukken volledig weggespoeld. Dan wordt het hotsen en botsen om er doorheen te geraken!

Rond 14 uur komen we in Bujumbura aan. We stoppen eerst in het restaurant van FVS (les amis des enfants). Dit restaurant ontstond op het initiatief van twee zussen: een verpleegster en een sociale werkster die op deze manier geld willen bijeenbrengen om eten te bezorgen aan de straatkinderen er enkele (vooral kinderen besmet met het HIV-virus.) te kunnen onderdak bieden. Elke middag komen tussen 150 en 200 kinderen eten. Er verblijven er permanent een 40-tal die begeleid worden door vrijwilligers. We lieten er ook wat geld.

's Namiddags gingen we enkele vrienden groeten: de witte Paters o.a. met Pater Carlos Van Haesebroucke (uit West-Vlaanderen) en Pater Desmet uit Leuven.

Lucienne Danneels (uit Gistel) en Ann Debock uit Brussel. Het was telkens een blij weerzien. Het logement bij de Italiaanse Paters Xaverianen was graag meegenomen: we hadden er immers de kans eens goed te douchen!

De maandag had Marc nog verscheidene contacten te leggen in Bujumbura o.a. in garages gaan informeren naar de prijs voor een landrover voor de gezondheidsector in Gitega, aankoop van kaarten en houtsnijwerk in de boekhandel St.Paul, afspraken met de directeur van CED Caritas, Mgr.Blaise, bezoek bij Dokter Françoise die eerder werkte in Caritas, maar nu directeur is van Memisa Holland in Burundi (Cordate).

Samen bezochten we ook één van de centra voor gehandcapten (er zijn er reeds vijf) gerund door zuster Meyna (een Indische zuster van de Jacht) die met haar nauwelijks 40 kg lichaamsgewicht een gedrevenheid en een doorzettingsvermogen heeft die niet te evenaren zijn...

Alles gebeurt door de gehandcapten zelf: ze telen zelf hun groenten, ze kweken konijnen, kippen, varkens, geiten en...Guinese biggetjes. Het bloed van die biggetjes is een "therapie, gelijk aan een bloedtransfusie voor sterk verzwakte kinderen.

Zuster Meyna laat hen dit bloed drinken gemengd in een glas cola en dit helpt om ze terug krachten te geven. Er is ook een zaal met allerlei instrumenten: katrollen, gewichten, massagebaden, enz. om kinderen met verlamde rug of ledematen in de mate van het mogelijke meer te activeren. Er werkt een jonge franse vrijwilliger (een tijdelijk project van 'Handicap Internationaal' en we zien er ook een jonge Burundese weduwe aan het werk: ze masseerde niet alleen haar eigen verlamd kind, maar ook nog een verlamd weesje dat bij haar inwoont en waarmee ze dan ook naar het centrum komt voor behandeling. Wel jammer dat de onlusten in Burundi luid uitgeschreeuwd worden, maar die VELE onderlinge hulp nooit vernoemd wordt. Nochtans er zijn veel mensen in Burundi die de spreuk beleven die ik las in de therapiezaal : "luister naar wat ik **niet** zeg".

Veel van die gehandcapten kennen reeds Marc en Jeannette. Als ze hen zien, komen ze letterlijk "afgestormd." Eén van hen: een kolos van een jonge man die niet kan spreken en ernstig mentaal gehandicapt is (zijn bijnaam is nijlpaard vanwege zijn gehinnik) doet heel de rondleiding mee en pakt ondertussen soms Marc eens vast van puur geluk! – Ontroerend.

Natuurlijk krijgen ze ook daar een beetje geld.

's Avonds sluiten we ons bezoek aan Bujumbura af met een gezellig avondmaal met de Witte Paters.

3.Laatste dagen in Gitega.

Tegen 's middags zijn we terug in onze thuishaven Gitega. Na de middag vergadert Marc met Emilienne, de Burundese coördinatrice voor de gezondheidssentra en bespreekt het werk als "verantwoordelijke voor de apotheek" met Domine, die voortaan deze functie voltijds zal waarnemen. Dit is weer een belangrijke schakel in het geheel: op deze manier zullen de 11 gezondheidscentra van het bisdom er meer kunnen op rekenen dat de noodzakelijke medicamenten zullen voorradig zijn. Ondertussen leggen Jeannette, Jacqueline en André enkele bezoeken af bij kennissen en ben ik aan een beetje "platte rust" toe!

's Avonds bringe, we, samen met de aartsbisschop Monseigneur Ntamwana een bezoek aan **MUHIRA KWA KEZAKIMANA** waarondervoede (wees) -kinderen in een eerste fase opgevangen worden tot ze een normaal lichaamsgewicht en een betere gezondheid hebben. Nadien worden ze opgenomen in pleeggezinnen: Burundese familie's die zelf reeds verscheidene kinderen hebben, maar die bereid zijn er nog eentje bij op te voeden. Van uit het centrum wordt dan gezorgd dat die pleeggezinnen, die ook maar met moeite voldoende voedsel hebben iets van voedsel krijgen om "het mondje" meer te onderhouden. Al deze gezinnen zijn aangesloten bij de organisatie "Moeder van Vrede." Ze verbinden er zich toe hun hart tot vrede te bekeren, daar dagelijks voor te bidden, en dus concreet ook die vrede uit te dragen in hun familie.

We werden er ontvangen bij tamboergeroffel van enkele jonge kinderen. Daarna dansten de vrouwen (die dus als vrijwilliger helpen in het centrum of zelf een kind hebben opgenomen) om ons te bedanken voor onze steun. Daarna mochten we het centrum bezoeken. Eerst de kapel met mooi-levensgroot beeld van de Moeder van Smarten (door onze vriendenkring opgestuurd). We baden er samen met de kinderen en de moeders om vrede voor Burundi en de hele wereld. Het centrum zelf is een kraaknet geheel met een drietal slaapzalen, een kookplaats, een hangar die kan dienst doen als polyvalente ruimte en een boerderij met geiten, koeien en varkens.

We hadden ook kleren mee: die waren vooraf door Godelieve (verantwoordelijke vrijwilliger van het centrum) netjes van een naam voorzien en één voor één kwamen ze een trui, een broek en een shirt afhalen.

Ondertussen was de avond gevallen, en daar de elektische generator in panne lag werd gegeten bij het schaarse licht van enkele kaarsen. Plots hoorden we gedempte kinderstemmetjes: twee aan twee kwamen de kinderen binnen. Hun oogjes glansden in de duisternis en ze zongen vol overtuiging: "Donne-nous la paix, la paix qui vient de Toi, Non pas la paix du monde...donne nous la Paix. »(vert.Geef ons de vrede, de vrede die van U komt, niet de vrede van de wereld, geef ons de vrede.) Ze herhaalden dat enkele keren, en vrij vlug zongen we allen mee. Ontroerend en hoopvol: mocht de overtuiging van deze kinderen toch uitgedragen worden over de heuvels!

We kregen natuurlijk ook allen nog een geschenk en Marc bedankte in ons aller naam: Moge het licht in de ogen van deze kinderen blijven voortleven in hun en ons hart.

En...moge de inzet van deze moeders die niet rekenen maar nog een weeskind opnemen in hun familie ook voor ons een nieuw elan zijn.!

Woensdag 22 januari : samenkomst met al de verantwoordelijken van de gezondheids-zorg in het aartsbisdom.

Wat mij treft: het zijn stuk voor stuk mensen met een sterke bewogenheid en inzet voor hun volk. Ze willen helpen, en hun werk is meer dan "geld verdienen". Ze vormen één équipe, de dokter (afgestudeerd in Burundi)- Emilienne (coördinatrice) de mensen van de verpleging en de sociale dienst, Charlotte die medewerker wordt voor de mutualiteiten en Domine die zal instaan voor het bijhouden én de verdeling van de medicamenten over alle gezondheidscentra. (Ze is bereid daarvoor een opleiding te volgen in het buitenland.) en de 2 chauffeurs die heuvel op heuvel af hotsen om de verantwoordelijken en ook het nodige materiaal te brengen waar het hoort.

Het zijn allemaal Burundezen...wie beter dan zij kunnen spreken in een taal die de mensen verstaan en met een culturele achtergrond die ook de hunne is?

Dat is één van de voordelen van het volgen van de projecten van zo dichtbij: Marc (altijd in samenwerking met Abbé Ignace en Pierre Claver) ziet de zwakke punten, waar er moet bijgeschoold worden, waar het geld reeds of nog niet terecht kwam, waar er acute noden zijn die moeten aangepakt worden, enz. De mensen ter plaatse hebben zo'n open houding dat ze hun mening zeggen en durven in discussie treden.

Ik ben er gerust in: het geld wordt goed besteed. En...we doen niet iets vanuit België voor de Burundezen, maar mét de Burundezen. Zij dragen de verantwoordelijkheid, en...ze doen het in volle overtuiging.

Bezoek bij beeldhouwer Lazare .

Vooraleer morgen af te reizen kopen we nog enkele mooie beeldhouwwerkjes aan. De mensen in Vlaanderen weten ze te appreciëren en hier is het opnieuw een kans tot werkgelegenheid.

Afscheid op het bisdom.

Samen met Monseigneur Ntamwana en alle residenten op het bisdom zitten we aan aan de feesttafel. Zoals het in Afrika past wordt er ook gespeecht. Marc en Jeannette, André Jacqueline en ikzelf worden bedankt voor dit bezoek en Marc en Jeannette worden speciaal bedacht op een schilderij voor hun 20e bezoek aan Burundi. Eigenlijk begrijpen ze het niet goed dat Marc en Jeannette steeds terugkeren, ook al maakten ze de oorlog mee en weten ze ook nu dat de wegen niet altijd even veilig zijn. Wie dat doet, zegt Monseigneur is geen medewerker, maar iemand van de familie. Monseigneur dankt ook opnieuw de ruime "Vriendenkring" (dus ook jou, beste lezer!)

DONDERDAG 23 JANUARI.

Om 6.30 uur vertrekken we uit Gitega richting Rwanda. We zijn eigenlijk nog niet ver als een wegversperring door de militairen ons verhindert door te rijden. Na een half uurtje wachten schijnt de baan veilig en kunnen we vertrekken.

Rond de middag zijn we aan de Burundees-Rwandese grens. De Burundese douane zijn we vlug door maar aan de Rwandese kant is het anders. Heel de bagageruimte wordt leeggehaald en gecontroleerd en de 60 brieven die ik mee had om in België te posten worden één voor één opengescheurd. En extra-werk voor als ik thuiskom.

Na een uurtje kunnen we vertrekken...We overnachten in Kibuye om de vrijdag door te rijden naar Kigali. Voor de middag zijn we bij Abbé Innocent en kunnen zijn grote parochie St.Famille bezoeken. We verwittigen ook de verantwoordelijken van de JOC (KAJ) dat we 's namiddags bij hen komen kopen. De JOC laat verscheidene jonge mensen op zelf-standige basis voor hen werken.. Zowel grote als kleine kruisen, kerstkribben, beelden,tamboers worden er te koop aangeboden aan gecontroleerde prijzen.. Wij kopen voor een 400.000 F Rw (ongeveer 1.000 €). Zo hebben die zelfstandige arbeiders terug een loon om verscheidene maanden voort te leven, en...ze weten dat over een half jaar Marc en Jeannette terug langs komen. En in België zullen we wel"kopers" vinden voor het meegebrachte materiaal!

Zowel de vrijdag als de zaterdag genieten we terug van de gastvrijheid van Eugenie en om 17 uur zijn we op de luchthaven van Kigali om in te checken richting België waar we deze keer op het aangeduide uur landen!

OM AF TE SLUITEN...

Ik ben van Burundi teruggekeerd in diepe dankbaarheid:

- Dankbaar omdat ik het allemaal nog eens mocht meemaken. (Hoe vlug vergeten we het enorme verschil tussen onze overvloed en hun armoede!)
- Dankbaar om Marc en Jeannette. Hoeveel projecten zijn er dank zij hen in uitvoering. Projecten gedragen door de mensen van ter plaatse voor hun eigen mensen.
- Dankbaar om al de mensen van de vriendenkring die nu reeds jaren altijd opnieuw hun bijdrage overschrijven. Jullie maken het mogelijk dat melk en haver-mout, medicamenten en kleren ter plaatse kunnen uitgedeeld worden.
- Dankbaar om de vele mensen in Burundi die de LIEFDE BELEVEN, niet met hoogdravende woorden, maar met concreet te delen van hun armoede met een groot hart.

Mag ik U uitnodigen samen met de Burundese weeskinderen niet alleen te zingen, maar ook te beleven
" Geef ons Vrede – De vrede die van U komt
Niet de vrede van de wereld
Geef ons vrede."

De Heer doet wonderen met onze eenvoudige inzet...
Als wij hier vrede beleven ook als het eens moeilijk is
Deinen die golven uit over de hele wereld!
De Heer wil ons nodig hebben.

DANK JE WEL

Trees Cooman